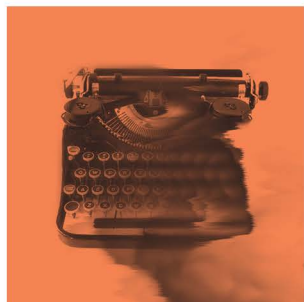

JOHN FANTE

PREKLAD
TOMÁŠ HUČKO

OPÝTAJ SA PRACHU

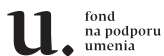

9 788089 921218

JOHN FANTE
OPÝTAJ SA PRACHU

BRQK

Vydanie publikácie z verejných
zdrojov podporil hlavný partner
Fond na podporu umenia

John Fante – Ask the Dust, 1939
Slovak Edition published by arrangement
with HarperCollins Publishers

Translation © Tomáš Hučko, 2019
Design & Layout © Matúš Hnát, 2019
Slovak Edition © OZ BRAK, 2019

JOHN FANTE

OPÝTAJ SA
PRACHU

John Fante (1909 – 1983) patrí k najvýraznejším hlasom americkej literatúry 20. storočia, slávu a uznanie však získal až po smrti. Záujem o jeho dielo vzrástol najmä v 80. rokoch, zásluhu na tom mali napríklad spisovateľ Charles Bukowski, scenárista Robert Towne či režisér Francis Ford Coppola. Fanteho dnes už kultový román *Opýtaj sa prachu* (*Ask the Dust*, 1939) sa medzičasom dočkal filmového spracovania a osemdesiat rokov od prvého vydania vychádza prvýkrát v slovenskom preklade.

ÚVOD

Bol som mladý, chľastal som a hladoval, snažil som sa stať spisovateľom. Väčšinu vecí som čítal vo verejnej knižnici v centre L. A. Nič z toho sa ma ale netýkalo, nevzťahovalo sa to k uliciam a ľuďom okolo mňa. Zdalo sa mi, že všetci sa iba hrajú so slovíčkami, že tí, čo takmer nič nepovedali, boli považovaní za najväčších spisovateľov. Ich písanie bolo zmesou delikátne zvládnutého remesla a formy, bolo čítané, doslova hltané, učilo sa na školách a podávalo sa ďalej. Bol to pohodlný mechanizmus, rafinovaná a opatrná kultúra slova. Človek sa musel vrátiť k predrevolučným ruským spisovateľom, aby našiel nejaký risk, nejakú vášeň. Našli sa medzi nimi aj výnimky, ale bolo ich tak málo, že ste ich hneď prečítali, a potom ste zasa stáli pred policami a policami nesmierne nudných kníh. Aj keď sa mohli pozerat' niekoľko storočí dozadu a mali hromadu výhod, moderní spisovatelia vlastne za veľa nestáli.

Vytáhol som z políc knihu za knihou. Prečo nikto nič nehovoril? Prečo nikto nekričal?

Skúsil som iné časti knižnice. Sekcia náboženských kníh bol jeden veľký podvod, aspoň pre mňa. Zapadol som do filozofie. Našiel som pár zatrpknutých Nemcov, ktorí ma chvíľu obveseľovali, ale aj to zakrátko prešlo. Skúsil som matematiku, ale vyššia matematika bola ako náboženstvo, míňali sme sa. Zdalo sa mi, že to, čo potrebujem, nikde nenachádzam.

Skúsil som aj geológiu a zdala sa mi zaujímavá, ale nakoniec ma to neudržalo.

Našiel som pár kníh o chirurgii, tie sa mi páčili. Boli v nich nové slová a úžasné ilustrácie. Obzvlášť sa mi páčila – aj som sa ju naučil naspamäť – operácia hrubého čreva.

Potom som chirurgiu opustil a vrátil sa do veľkej miestnosti s románopiscami a poviedkarmi. (Keď som mal dost' lacného vína, do knižnice som nechodil. Knižnica bola dobré miesto,

keď ste nemali čo piť a jesť a hľadala vás domáca a chcela od vás nezaplatené nájomné. V knižnici ste aspoň mohli používať záchody.) Stretal som tam dosť podobných vandrákov, väčšinou spali s hlavou na knihách.

Chodil som teda naďalej po tejto veľkej miestnosti, vyťahoval knihy z políc, prečítal si pár riadkov, pár strán, a potom ich zasa vrátil naspäť.

Jedného dňa som ale vytiahol knihu, otvoril ju – a tam to bolo. Chvíľu som stál pri polici a čítal. Potom som si ju vzal k stolu, ako človek, ktorý nájde na mestskej skládke zlato. Riadky sa s ľahkosťou sunuli po papieri, malo to šťavu. Každá veta mala svoju vlastnú energiu a za ňou nasledovala ďalšia podobná. Samotná substancia každého riadku dávala stránke pevnú formu, akoby bolo do nej niečo vtierané. A bol to konečne človek, ktorý sa nebál pocitov. Humor a bolesť tu boli zmiešané nesmierne jednoducho. Začiatok tej knihy bol pre mňa divokým a ohromným zázrakom.

Mal som knižničný preukaz. Knihu som si požičal, zobral si ju domov, vliezol s ňou do postele a čítal. Oveľa skôr, ako som ju dočítal, som vedel, že som našiel človeka, ktorý pre seba vyvinul veľmi svojský spôsob písania. Tá kniha sa volala *Opýtaj sa prachu* a jej autor bol John Fante. Mal celoživotný vplyv na moju tvorbu. Dočítal som *Opýtaj sa prachu* a hľadal v knižnici ďalšie jeho knihy. Našiel som dve: *Dago Red* a *Počkaj na jar, Bandini*. Boli z rovnakej sorty, napísané s guľami a od srdca.

Áno, Fante mal na mňa obrovský vplyv. Onedlho po prečítaní tejto knihy som začal žiť s jednou ženou. Bola to väčšia alkoholička ako ja a často sme sa divoko hádali. Často som na ňu kričal: „Pre teba nie som žiadny skurvyšin! *Ja som Bandini, Arturo Bandini!*“

Fante bol môj boh a vedel som, že bohov treba nechať na pokoji, človek im nepríde len tak búchať na dvere. Aj tak som si ale rád predstavoval, kde na Anjelských schodoch žil, a veril som, že je možné, že tam aj stále žije. Skoro každý deň som

chodil okolo nich a pomyslel si, je toto to okno, z ktorého vyšla Camilla? A sú toto tie hotelové dvere? Tento vestibul? Ale nikdy som sa to nedozvedel.

O 39 rokov neskôr som si znovu prečítal *Opýtaj sa prachu*. To znamená, že som to prečítal znovu tento rok, a ten text stále funguje, tak ako ostatné Fanteho diela. Tento je ale môj obľúbený, pretože pri ňom som prvýkrát objavil jeho kúzlo. Sú aj iné knihy okrem *Dago Red* a *Počkaj na jar*, *Bandini*. Napríklad *Plný života* či *Bratstvo révy*. A v tomto momente Fante pracuje na ďalšom románe, *Sny z Bunker Hillu*.

Vďaka iným okolnostiam som autora tento rok konečne stretol. Príbeh Johna Fanteho je oveľa väčší než to, čo tu môžem napísať. Je to príbeh obrovského šťastia i hrozného osudu, príbeh nezvyčajnej a prirodzenej odvahy. Jedného dňa bude rozpovedaný, ale cítim, že by nechcel, aby som to spravil na tomto mieste. Dovoľte mi iba povedať, že spôsob, akým píše a akým žije, je rovnaký: silný a dobrý a vľúdny.

To stačí. Teraz je kniha vaša.

Charles Bukowski

5. 6. 1979

PRVÁ KAPITOLA

Jednej noci som sedel na posteli v hotelovej izbe v Bunker Hille v centre Los Angeles. Bola to dôležitá noc môjho života, pretože som sa musel rozhodnúť, čo s hotelom. Mám zaplatiť alebo vypadnúť, aspoň tak to stálo na lístku, ktorý mi domáca strčila pod dvere. To bol vážny problém, ktorý sa naliehavo dožadoval mojej pozornosti. Vyriešil som ho tak, že som zhasol a zaspal. Ráno som sa zobudil a rozhodol sa, že by som mal viac cvičiť, a hneď som s tým aj začal. Spravil som zopár brušákov. Potom som si umyl zuby, zacítil som krv, na kefke som zbadal ružovú a spomenul som si na jednu reklamu. Rozhodol som sa ísť von a dať si niekde kávu.

Išiel som do reštaurácie, do ktorej som chodil vždy, sadol som si na stoličku za dlhým pultom a objednal si kávu. Chutila takmer ako káva, ale nestála za nič. Vyfajčil som zopár cigariet, prezrel som si výsledky Americkej ligy, starostlivo sa vyhol výsledkom Národnej ligy a s uspokojením si všimol, že Joe DiMaggio je stále pýchou talianskeho ľudu, pretože vedie tabuľku odpaľovačov.

Bol to výborný odpaľovač, tento DiMaggio. Vyšiel som z reštaurácie, postavil sa pred imaginárneho nadhadzovača a odpálil som home run ponad plot. Potom som sa vydal ulicou smerom k lanovke Angels Flight a premýšľal som, čo by som mohol robiť. Ale nebolo do čoho pichnúť, tak som sa rozhodol len tak sa prechádzať po meste.

Kráčal som po Olive Street, prešiel som okolo špinavého žltého činžiaka, ktorý bol po včerajšej hmle stále vlhký ako pi-jak, a myslel som na svojich priateľov Ethie a Carla, ktorí boli z Detroitu a v tom dome žili, a spomenul som si na tú noc, keď Carl udrel Ethie, pretože čakala dieťa, a on deti nechcel. Ale to dieťa nakoniec mali, a tým to aj skončilo. A spomenul som si na tie byty zvnútra, ako to tam smrdelo od myši a prachu, a na

staré ženy, ktoré sedeli počas sparných odpoľudní vo vestibule, a na tú starenu s krásnymi nohami. Bol tam chlapík, ktorý obsluhoval výťah, zlomený muž z Milwaukee, zdalo sa, že sa vám vysmieva, keď ste si vypýtali svoje poschodie, akoby ste boli úplný hlupák, že ste si vybrali práve ono, ten chlap mal so sebou vždy tácku sendvičov a brakový časopis.

Potom som zišiel dole kopcom popri strašných domoch na Olive Street, napáchnutých vraždami, až k sále filharmónie a spomenul som si, ako sme tam šli s Helenou, aby sme si vypočuli zbor kozáčkych chóristov, ja som sa nubil a potom sme sa kvôli tomu pohádali, a spomenul som si, čo mala vtedy Helena na sebe, boli to biele šaty, a ako mi vždy zahralo v slabinách, keď som sa ich dotkol. Ach, tá Helena – ale to sem teraz nepatrí.

Dostal som sa na roh Piatej a Olive, kde sa vám lomoz električiek zarezá do uší a vôňa benzínu spôsobuje, že pohľad na palmy je akýsi smutný. Vlhké chodníky boli po včerajšej hmle stále čierne. Ocitol som sa pred hotelom Biltmore, kráčal som popri rade žltých taxíkov, všetci taxikári spali, až na toho, ktorý stál pred hlavným vchodom, premýšľal som nad týmito chlapíkmi a nad ich zásobami informácií a spomenul som si, ako sme s Rossom od jedného z nich dostali adresu, oplzlo sa pritom uškriňal a potom nás zobral na Temple Street, kam inam, a tam sme našli iba dve škaredé, ale Ross to aj tak dotiahol až do konca, kým ja som sedel v predsieni, počúval gramofón, mal som strach a cítil som sa osamelo.

Minul som vrátnika v Biltmore a okamžite som ho znenávidel, tie jeho žlté lemy a takmer dva metre výšky a všetku tú dôstojnosť, a potom pri obrubníku zastavilo čierne auto a vystúpil z neho muž. Vyzeral bohatý. A potom z neho vystúpila žena, bola nádherná, mala na sebe kožušinu zo striebornej líšky a po chodníku sa niesla ako pieseň, vošla takto i do otáčavých dverí a ja som si hovoril, bože, mat' z toho aspoň kúsok, aspoň na jeden deň a jednu noc, bola ako sen, keď som prechádzal okolo, jej parfum sa ešte vznášal vo vlhkom rannom vzduchu.

Potom prešlo strašne veľa času, stál som pred obchodom s fajkami a nazeral dovnútra, celý okolitý svet sa vytratil, zostal iba výklad, stál som tam a fajčil som zo všetkých tých fajok a videl som sám seba ako veľkého spisovateľa, s elegantnou talianskou lulkou a paličkou, ako vychádzam z veľkého čierneho auta, a bola tam aj ona, dáma so striebornou líškou, a bola na mňa ukrutne hrdá.

Zapísali sme sa na recepcii, dali si pár kokteíl, chvíľu sme tancovali, potom si dali ďalší kokteíl a ja som zarecitoval niekoľko veršov v sanskrite a svet bol úžasný, lebo každé dve minúty na mňa hľadela nejaká kráska, na mňa, veľkého autora, nedalo sa nič robiť, jednej som sa musel podpísať na jedálny lístok a dáma so striebornou líškou ohromne žiarlila.

Los Angeles, daj mi niečo zo seba! Los Angeles, príď ku mne tak, ako som ja prišiel k tebe, nohami som kráčal po tvojich uliciach, ty krásne mesto, tak som ťa miloval, ty smutná kvetina v piesku, ty krásne mesto.

Dennodenne v knižnici, včera, dnes i zajtra, a veľkí chlapci na policiach, starý dobrý Dreiser, starý dobrý Mencken, všetci chlapci tam sú a ja som ich chodil pozerat', zdravím, Dreiser, zdravím, Mencken, čau, čau, a je tu miesto aj pre mňa, na polici s písmenom B, Arturo Bandini, uvoľnite miesto pre Artura Bandiniho, je tam flek pre jeho knihu, tak som si sadol k stolu a pozeral tam, kde bude moja kniha raz stáť, hneď vedľa Arnolda Bennetta, ten Arnold Bennett nie je nič moc, ale ja tie béčka trochu nakopnem, starý dobrý Arturo Bandini, jeden z veľkých chlapíkov, a potom sa objaví nejaké dievča, v celom oddelení beletrie zavonia jej parfum, zaklopú vysoké podpätky a monotónnosť mojej slávy sa rozpadne. To boli veľké dni, veľké sny! Ale pani domáca, tá prešedivená domáca, mi naďalej strkala pod dvere lístky. Bola z Bridgeportu v Connecticute, manžel jej zomrel, bola na celom svete úplne sama a nikomu nedôverovala, povedala mi, že si to nemôže dovoliť a že musím zaplatiť. Rástlo mi to ako národný dlh, musel som zaplatiť

alebo vypadnúť, všetko do posledného centa, už som meškal päť týždňov, dokopy dvadsať dolárov, a keď nezaplatím, nedá mi kufre. Lenže ja som žiadne kufre nemal, mal som iba jeden kufrík, aj ten bol z lepenky, nemal ani pracku, pretože tú som používal namiesto opasku, aby mi nepadali nohavice, ale ani to príliš nepomáhalo, lebo z nohavíc mi už veľa nezostávalo. „Práve som dostal list od agenta,“ povedal som jej. „Je v New Yorku. Píše, že predal ďalšiu, nehovorí kam, píše iba tolko, že sa mu podarilo predat' ďalšiu. Nemusíte sa báť, pani Hargrave-sová, netrápte sa, o pár dní to máte.“

Ale takému klamárovi, samozrejme, nemohla uveriť. Pri tom to nebola lož, bolo to skôr pranie, a možno to nebolo ani pranie, bol to vlastne fakt a jediný spôsob, ako ho potvrdiť, bolo sledovať pošťára, pozorne ho sledovať, keď vyloží poštu na pult vo vestibule, a bez okolkov sa ho spýtať, či má niečo pre Bandiniho. Ale po šiestich mesiacoch v tomto hoteli som sa ho už ani nemusel pýtať. Keď ma videl prichádzať, pokýval alebo pokrútil hlavou skôr, než som sa ho spýtal – pokrútil trimiliónkrát, pokýval len raz. Jedného dňa prišiel nádherný list. Dostal som kopu listov, ale iba tento bol nádherný. Písalo sa v ňom (bol o *Psíkovi, ktorý sa smial*), že čítal *Psíka, ktorý sa smial* a páčilo sa mu to, že ak sa niekedy stretol s géniom, tak ste to vy, pán Bandini. Volal sa Leonardo, veľký taliansky kritik, až na to, že ho nikto ako kritika nepoznal, bol to iba chlapík v Západnej Virgínii, ale bol úžasný a bol to kritik a zomrel. Kým moja odpoveď prišla leteckou poštou do Západnej Virgínie, bol už mŕtvy a list mi poslala jeho sestra späť. Aj ona mi napísala krásny list, tiež bola výborná kritička, napísala mi, že Leonardo zomrel na suchoty, ale bol až do konca šťastný, a jedna z posledných vecí, ktorú pred smrťou spravil, bolo to, že sa posadil na posteli a napísal mi list o *Psíkovi, ktorý sa smial* – povedal, že je to ako sen uprostred života, ale zároveň je to veľmi dôležité. Leonardo, dnes mŕtvy, je svätcom na nebesách, rovnocenný ktorémukoľvek z dvanástich apoštolov.

Každý na hoteli čítal *Psíka, ktorý sa smial*, úplne každý – príbeh, z ktorého sa vám chce umrieť, a pritom to ani nie je o psíkovi, veľmi dômyselná poviedka, čistá poézia. A veľký redaktor, nikto iný než J. C. Hackmuth, hovorí v liste, ktorý nesie i jeho vlastnoručný podpis, i keď to vyzerá ako čínske písmo: je to výborná poviedka, je nám ctôu ju publikovať. Pani Hargravesová to čítala a odvtedy som bol v jej očiach iným človekom. Vďaka *Psíkovi, ktorý sa smial* som mohol zostať v hoteli, nevyhodila ma do nehostinného chladu, i keď v skutočnosti bola vonku horúčava. Pani Graingerová z čísla 345, stúpenkyňa kresťanskej vedy (skvelé boky, ale dost' stará) z Battle Creeku v Michigane, sedávala vo vestibule a už iba čakala na smrť a *Psík, ktorý sa smial* do nej znovu vliat život a pohľad v jej očiach mi prezradil, že to je správne a že mám pravdu, ale pritom som aj dúfal, že sa opýta na moje financie, ako sa mi darí, a potom som si pomyslel, prečo sa aspoň neopýtať, či mi požičia päťku, ale nespravil som to, odišiel som a znechutene som si pritom lúskal prstami.

Hotel sa volal Alta Loma. Bol postavený na úbočí Bunker Hillu, zvažoval sa z vrcholu kopca, takže v ňom bolo všetko naopak, prízemie bolo na úrovni ulice, ale desiate poschodie bolo desať úrovní pod ňou. Ak ste mali izbu číslo 862, zobrali ste si výt'ah a zviezli sa osem poschodí nadol, a keď ste chceli ísť do garáže, nešli ste dole, ale hore na povalu, na poschodie nad prízemím.

A tie mexické dievčatá! Myslel som na ne neustále, na moje mexické dievčatá! Nemal som len jednu, boli ich plné ulice, Plaza aj Chinatown nimi pretekali, a mal som pocit, že všetky sú moje, tá i oná, a jedného dňa, keď mi príde ďalší šek, bude to skutočne pravda. Zatiaľ to bolo zadarmo, všade samé aztécke princezné a mayské princezné, sedliacke dievčatá na hlavnom trhu alebo v Kostole Matky Božej, dokonca som chodil aj na omšu, aby som sa na ne mohol pozerat'. To bola síce svätokrádež, ale stále to bolo lepšie než nechodiť do

kostola vôbec, takže keď som písal mame do Colorada, mohol som jej napísať pravdu. Drahá mama, minulú nedeľu som bol na omši. Zámerne som na hlavnom trhu náhodne narážal do princezien. Mal som možnosť sa s nimi zhovárať, usmial som sa a povedal prepáčte. Tie krásne dievčatá, také šťastné, keď som sa k nim správal ako džentlmen, len sa ich dotknúť a vziať si so sebou tú spomienku späť do svojej izby, kde sa mi na písacom stroji hromadil prach a myška menom Pedro sedela vo svojej diere a pozorovala ma svojimi čiernymi očami, kým ja som sa strácal v snoch a rozjímaní. Pedro bola dobrá myš, ale nikdy sa nenechala skrotiť, odmietala sa dať pohladit' a urobiť zo seba domáce zvieratko. Zbadal som ju, keď som prvýkrát vošiel do svojej izby, to som bol práve na vrchole, *Psík, ktorý sa smial* bol uverejnený v augustovom čísle. Bolo to pred piatimi mesiacmi, prišiel som do mesta autobusom z Colorada, vo vrecku stopäťdesiat dolárov a v hlave veľké plány. V tom čase som mal životnú filozofiu. Miloval som ľudí i zvieratá a Pedro nebol výnimkou. Ale syr zdražel, Pedro zavolať všetkých svojich priateľov, bola ich plná izba, takže som s tým musel prestať a krmil som ich už len chlebom, no ten im nechutil, rozmaznal som ich, všetci odišli k niekomu inému, zostal iba asketik Pedro, ktorý sa uspokojil so stránkami z hotelovej Biblie.

Ach, ten prvý deň! Pani Hargravesová otvorila dvere do izby a tam to bolo, na dlážke červený koberec, na stenách obrázky z anglického vidieka, sprcha vo vedľajšej miestnosti. Izba bola dole na šiestom poschodí, číslo 678, takmer na úpätí kopeca, takže okno som mal na úrovni zeleného úbočia, nepotreboval som ani kľúč, okno bolo neustále otvorené. Cezeň som uvidel svoju prvú palmu, vzdialenú necelé dva metre. Myslel som na Kvetnú nedeľu a Egypt a Kleopatru, ale táto palma mala černasté listy, pošpinené oxidom uhoľnatým, čo sa sem dostával z tunela na Tretej ulici, a jej kôrovitý kmeň bol udusený prachom a pieskom, ktorý sem zavialo z púšte Santa Ana a Mojave.

Drahá mama, písal som domov do Colorada, drahá mama, všetko sa hýbe správnym smerom. Bol som na obede v meste s jedným slávnym redaktorom, podpísali sme zmluvu na niekoľko poviedok, ale nebudem ťa otravovať všetkými podrobnosťami, milá mama, viem, že ťa písanie nezaujíma, ani otca nezaujíma, je to každopádne skvelá zmluva, ale vojde do platnosti až o pár mesiacov. Pošli mi desať dolárov, mama, aspoň päť, maminka milá, pretože ten redaktor (povedal by som ti, ako sa volá, ale viem, že ťa také veci nezaujímajú) povedal, že ma začlení do najväčšieho projektu, aký má.

Drahá mama a drahý Hackmuth, veľký redaktor, boli adresátmi väčšiny mojich listov, vlastne takmer všetkých. Starý dobrý Hackmuth, s tým svojím zamračeným pohľadom a vlasmi rozčesanými v strede, veľký Hackmuth s perom ostrým ako dýka, na stene mi visela jeho fotka aj s tým čínskym podpisom. Zdravím, Hackmuth, bože, ako viete písať! Potom prišli ťažké dni a vtedy odo mňa Hackmuth dostával rovnako ťažké listy. Panebože, pán Hackmuth, niečo sa so mnou deje, iskra zhasla a mne sa nedarí písať. Myslíte si, pán Hackmuth, že na to má vplyv tunajšia klíma? Prosím, poraďte mi. Myslíte si, pán Hackmuth, že píšem tak dobre ako William Faulkner? Prosím, poraďte mi. Myslíte si, pán Hackmuth, že to má niečo spoločné so sexom, pretože, pán Hackmuth, pretože, pretože, a všetko som Hackmuthovi vyklopil. Povedal som mu o tej blondíne, ktorú som stretol v parku. Ako som to na ňu zahral a ona sa na to chytila. Rozpovedal som mu celý ten príbeh, aj keď to nebola vôbec pravda, bol to číry výmysel, ale bolo to aspoň niečo. Bolo to niečo, o čom som mohol písať, mohol som byť v kontakte s veľikánom a on vždy odpísal. Bol to vážne parádny chlap! Odpisoval ihneď, veľký muž odpovedajúci na problémy talentovaného mladíka. Nikto nedostal toľko listov od Hackmutha ako ja, zvykol som si ich brať so sebou von, znovu a znovu ich čítať a bozkávať ich. Stál som pred Hackmuthovou fotkou a z očí mi stekali slzy, hovoril som mu, že tentoraz si vybral dobrého, vybral si veľikána, Bandiniho, mňa, Artura Bandiniho.

Ťažké dni veľkého odhodlania. To je to správne slovo, odhodlanie. Arturo Bandini, dva dni bez prestávky pred svojím písacím strojom, odhodlaný uspieť. Ale nevyšlo to. Najdlhšie obliehanie v jeho živote, plné tvrdého odhodlania, a nebola z toho ani jediná veta, len jedno slovo: palmy, palmy, palmy, boj na život a na smrť medzi mnou a palmami, a palmy vyhrali, vidím ich, ako sa tam vonku v belasom vzduchu kolíšu, ako v tom belasom vzduchu sladko praskajú. Po dvoch dňoch bojovania palmy vyhrali a ja som vyliezol z okna a sadol si pod jednu z nich. Uplynul nejaký čas, ťažko to odhadnúť, zaspal som tam a malé hnedé mravce sa mi prehánali medzi chlpmi na nohách.

DRUHÁ KAPITOLA

Mal som vtedy dvadsať. Netráp sa, hovoril som si, máš dost času, Bandini. Máš desať rokov na to, aby si napísal knihu, upokoj sa, choď von a spoznávaj život, prechádzaj sa po uliciach. To je tvoj hlavný problém: nepoznáš život. Preboha, uvedomuješ si vôbec, že si ešte nemal žiadnu skutočnú skúsenosť so ženou? Ale áno, mal som, mal som ich kopy. Ale nie, nemal si. Potrebuješ ženu, potrebuješ si dať kúpeľ, potrebuješ, aby ťa niečo nakoplo, potrebuješ prachy. Vraj to stojí dolár, vo vychytenejších podnikoch aj dva doláre, ale dole na námestí je to len za dolár. Skvelé, ale ty nemáš ani ten dolár, a ďalšia vec, ty zbabelec, aj keby si ten dolár mal, tak by si nešiel, pretože už si na to raz mal šancu v Denveri, a nespravil si to. Nie, ty zbabelec, bál si sa a stále sa bojíš a si vlastne rád, že ten dolár nemáš.

Bojí sa žien! Ha, to je teda veľký spisovateľ! Ako chce písať o ženách, keď nikdy žiadnu nemal? Och, ty úbohý podvodník, ty pokrytec, nečudo, že nevieš písať! Nečudo, že v *Psíkovi, ktorý sa smial* nie je jediná žena. Nečudo, že to nie je ľúbostný príbeh, ty blázon, ty zavšivený školáčik.

Aby si napísal ľúbostný príbeh, musíš spoznať život.

Poštou došli peniaze. Nebol to šek od slovuťného Hackmutha, nič odo mňa neprijali v *The Atlantic Monthly* ani v *The Saturday Evening Post*. Bolo to len desať dolárov, pre mňa však hotové bohatstvo. Poslala mi ich mama – pár drobných z vyplatenej poisťky, Arturo, zobrala som si, čo mi za ňu ponúkli, a posielam ti tvoj podiel. Ale bolo to predsa len desať dolárov. Či už rukopis alebo dlhopis, niečo sa každopádne podarilo predat'.

Daj si ich do vrecka, Arturo. Umy si tvár, učeš vlasy, niečo na seba nastriekaj, aby si dobre voňal, keď sa budeš pozerat' do zrkadla a hľadať si šedivé vlasy. Pretože máš starosti, Arturo, máš starosti, a z toho sa šedivie. Ale nenašiel som žiadne, ani jediný vlások. Áno, ale čo to ľavé oko? Má nejakú divnú farbu.